מד אבגדה מיי' פ"י מהל׳ איסורי ביאה הלכה

ג סמג לאוין קיא:

:39

תום' הרא"ש **סנדל** או שליא תשב לזכר ולנקבה. ותימה מפלת

. שליא תשב נמי לנדה דאימר

שליא תשב נמי לנדה דאימר הרחיקה לידתה וי״ל דבשליא לא שייך למימר הרחיקה לידתה דאין מיחוי הולד, יוצא, בלא השליא

ואפילו את״ל דחיישינן י״ל דלהכי לא תנא לנדה דלא

תימא מביאה קרבן ואינו נאכל דכה"ג משני לקמן בפירקין: **אמר** להם טהרתם

את הולדות. אפילו בלא צורה נמי הוי ולד אע"ג

צורה נמי הוי ולד אע"ג דבפניו טוחות קאמר ר' יוחנן לעיל דלא הוי ולד שאני סנדל (שרכמו) [שרחקו] חבירו דמעיקרא הוה ליה צורת פנים: קמ"ל

שניהן הזריעו בבת אחת. מכאן משמע דאפילו בנפלים אין אשה מתעברת

דאמרינן ג' נשים משמשות ו אמוינן ג' נשים משמשות במוך מעוברת שמא תעשה עוברה סנדל לאו משום דחיישינן שמא תתעבר פעם אחרת אלא חיישינן שמא

מעוברת היא תאומים ואם

היתה משמשת כדרכה נכנס

היתה משמשת כדרכה נכנס הזרע בין הולדות ודוחקן ונעשה האחד סנדל וכדפרישית לקמן פרק יוצא דופן: סנדל דתנן

חוזרת

ומתעברת והא

לידע אם וכר הוא. הא דאמר גוימו בכעדשה לא שמקומו בולט אלא שמקומו ניכר בכעדשה: סהמפלת סנדל או שליא תשב לובר ולנקבה. וח"ת נשליא ליתני נמי ולנדה דחימה הרחיקה לידתה וכבר כלו ימי טוחר כדאיתא לקמן בפירקין

> אע"ג דאמר בסמוך אין תולין השליא בולד יותר מג' ימים להחמיר חוששין יותר מג' ימים וי"ל דלא דמו דבהמפלת יד חתוכה איכא למימר דהראש או רוב הגוף כבר ילדה מקודם וכלו ימי טוהר אבל שליא אימא הולד בתוכה או שלם או נימוק ועוד י"ל דאי הוה תני ולנדה ה״א מביאה קרבן ואינו נאכל דספק לידה היא קמ"ל מביאה קרבן ונאכל והכי נמי קאמר לקמן: קא משמע לן אימא שניהם הזריעו בבת אחת. לר״ת שפירש דאין (כ) מתעברת וחוזרת ומתעברת ואפילו נפל אתי שפיר ול"ל שהזריעו בבת אחת אבל לפרש"י שפירשם מו גבי ג' נשים משמשות במוך מעוברת שמא תעשה עוברה סנדל שולד אחרון ממעך לורה הראשונה והא דאין אשה חוזרת ומתעברת בוהיינו בן קיימא י (דאין) נפל חוזרת ומתעברת לא הוה ל"ל הכא אימא שניהם הזריעו בבת אחת והל"ל בביאה ראשונה הזריעה היא תחלה ובביאה שניה הזריע הוא מחלה ומיהו י"ל דבענין זה בב׳ ביאות אין חדוש למתני תשב לוכר ולנקבה דפשיטא דפעמים הוא מזריע תחלה ופעמים היא ולא אמר מדהאי זכר האי נמי זכר אבל בביאה אחת סד"א מדהאי זכר האי נמי זכר קמ"ל אימא שניהם הזריעו בבת אחת ומיהו קשה מנלן דלא אמרינן בביאה אחת מדהאי זכר האי נמי זכר אימא לעולם אמרי' ומתני' בב' ביאות ואשמועינן מתני׳ דסנדל הוי ולד אף בלא לורת פנים ולאפוקי מעדותו של רבי נחוניא ואע"ג דכבר אשמעינן בבכורות ובכריתות דמייתי בסמוך דסנדל הוא ולד מ"ת אילטריך נמי לאשמועינן דהוי ולד לענין לידה וי"ל דהיינו דקמשני בלשון שני ומיהו תימה גם לפר"ת דלקמן (דף כח.) גבי זכר וטומטום משני נמי שהזריעו שניהם בבת אחת ותרתי למה לי ואי אתא לאשמועינן דהוי ולד והא כבר תנא בהדיא ברישא טומטום או אנדרוגינום תשב לזכר ולנקבה:

(דף כת.) גבי המפלת יד חתוכה

צורת פנים אמר רב ביבי בר אביי אמר רבי יוחנן מעדותו של רבי נחוניא נשנית משנה זו אמר רבי זעירא זכה בה רב ביבי בשמעתיה דאגא והוא הוינא יתבינן קמיה דרבי יוחנן כי אמרה להא שמעתא וקדם איהו ואמר וזכה בה ®למה הזכירו סנדל "והלא אין סנדל שאין עמו ולד אי דאתילידא נקבה בהדיה ה"נ הכא במאי עסקינן "דאתיליד זכר בהדיה מהו דתימא הואיל יואמר רב יצחק בר אמי אשה מזרעת תחילה יולדת זכר איש מזריע תחלה יולדת נקבה מדהא זכר הא נמי זכר קמ"ל אימא שניהם הזריעו בבת אחת האי זכר והאי נקבה דבר אחר שאם תלד נקבה לפני שקיעת החמה וסנדל לאחר שקיעת החמה מונה תחלת נדה לראשון ותחלת נדה לאחרון סנדל דתנן נבי

פ״א לראשון דם טוהר הוא אז ועכשיו מה שהיא רואה ביום פ״אי מחלת נדה הוא והיינו מחלת נדה לאחרון ובהכי הויא מקולקלת דלא ידעינן בהך ראיה בתרייתא אי נדה היא אי שומרת יום כנגד יום. לישנא אחרינא גרסי׳ שאם חלד נקבה לפני שקיעה וסנדל לאחר שקיעה מונה חחלת לידה מן האחרון וסוף לידה מן הראשון. וה״פ אפילו היכא דאיתילד נקבה בהדיה הולרך סנדל שאם חלד נקבה לפני שקיעה והסנדל שהוא ספק זכר לאחר שקיעה מונה תחלת לידה דהיינו ימי טומאה מן האחרון דדילמא סנדל נמי נקבה היא ומנינן מיניה י״ד שהוא ט״ו לראשון וסוף לידה דהיינו ימי טוהר מנינן מן הראשון להחמיר שאם תראה ביום פ"א דהיינו פ" לאחרון מטמינן לה משום נדה דאמרי" סגדל זכר הוה והרי ארבעים יום ששלמו ימי טוהר שלו ודנקבה קמייתא נמי השתא כלו להו והיינו צורך דאי לאו סנדל הוי מנינה נמי ימי טומאה לראשון ולא מטמאה אלא י"ד והשתא יתבה ט"ו ואי הוה פשיטא לן שהסנדל נקבה היא לא הויא תחלת נדה עד פ"ב לראשון דבתר ולד אחרון אולינן:

וטורדין אוחו. ממחין: בר רמש: ומנענע באוחו מקום. מלמטה למעלה כדאמר בסמוך: אם מסכסך. הקיסם שיש דבר המעכב היינו גיד דאי נקבה ליכא עיכובא: מלמטה למעלה. שהרי בסדק השעורה אין עיכוב לארכה: סנא אם היחה נקבה נידונת כשעורה

א) וברכות לו. וש"נן, ב) ועי" ע"שן, ו) [לקמן כח. ע"ש לח. ע"ש ברכות ס. ע"שן, ז) גי׳ ע"ש בכרות ס, ע"ש], ז) ניי
רש"ל, ח [פ"ד ה"ג], ט [פ".
רש"ש], יו בס"ח: פ"ח,
רש"ש], יו בס"ח: פ"ח,
ס [שייך לעיל במשנה כד:],
ט [ביבמות ק: וע' ביבמות
יב: ותוס' שם ד"ה שתח],
יב: ותוס' שם ד"ה שתח], מ) [דף מה.], נ) ל"ל דאי.

הגהות הב"ח

הגהות מהר"ב רנשבורג

רש"י ד"ה שאם תפיל שנים וכר ועכשיו מה שהיה רואה ביום פ"א. נמחק פ"א ונ"ב פ"ח: ב] תום' ד"ה קמ"ל וכר. ס"מ: בן קיימה דאין נפל אין מחרת ומתעברת וכו' כל"ל:

סדוקה לאומופי ולפרושי אחא דלטיל

וע"ה] תני נידונת כשעורה ולא תני

ומורדין אותו אלא בודקין אותו בשמן שהשמן רך ומצחצחו ואין רואין אלא בחמה כיצד בודקין אותו כיצד בודקין אותו כראמרינן אלא במה בודקין אותו לידע אם זכר הוא אם נקבה היא אבא שאול בר נש ואמרי לה אבא שאול בר רמש אומר ימביא קיםם שראשו חלק ומנענע באותו מקום אם מסכסך בידוע שוכר הוא ואם לאו בידוע שנקבה היא א"ר נחמן אמר רבה בר אבוה יל"ש אלא מלמטה למעלה אבל מן הצדרין אימא כותלי בית הרחם נינהו א"ר אדא בר אהבה יתנא אם הִיתה נקבה נְדונה כשעורה סדוקה מתקיף לה ר"ג ודילמא חום של ביצים נינהו אמר אביי השתא ביצים גופייהו לא ידיעי חום של ביצים ידיע א"ר עמרם תנא ב' ירכותיו כב' חוטין של זהורית וא"ר עמרם עלה כשל ערב ושני זרועותיו כב' חוטין של זהורית וא"ר עמרם עלה כשל שתי א"ל שמואל לרב יהודה ישיננא ילא תעביד עובדא עד שישעיר ומי אמר שמואל הכי והאמר שמואל אחת זו ואחת זו חוששת אמר רב אמי בר שמואל לדידי מפרשא לי מיניה דמר שמואל לחוש חוששת ימי מהרה "לא יהבינן לה עד שישעיר למימרא דמספקא ליה לשמואל והא ההוא שפירא דאתאי לקמיה דמר שמואל אמר הא בר ארבעין וחד יומא וחשיב מיומא ¤דאזלא למבילה עד ההוא יומא ולא הוה אלא ארבעין יומין ואמר להו האי בנדה בעל כפתיה ואודי שאני שמואל דרב גובריה: המפלת סנדל וכו': ת"ר יסנדל דומה לדג של ים מתחלתו ולד הוא אלא שנרצף רשב"ג אומר יסנדל דומה ללשון של שור הגדול משום רבותינו העידו סנדל צריך צורת פנים א"ר יהודה אמר שמואל הלכה סנדל צריך צורת פנים א"ר אדא א"ר יוסף א"ר יצחק סנדל צריך צורת פנים ואפי' מאחוריו משל לאדם שסטר את חבירו והחזיר פניו לאחוריו בימי רבי ינאי בקשו לְמהר את הסנדל שאין לו צורת פִנים אמר להם ר' ינאי ימיהרתם את הוולדות והתניא משום רבותינו העידו סנדל צריך

סדוקה: חוט. מבדיל מלמטה למעלה בין ב' הבילים ונראה עמוק כסדק: נא ידיעי. אין ניכרין מחמת קטון: שתי ירכותיו. כשהוא מתחיל להבראות בחיתוך ידים ורגלים: ערב. עבה משתי: לא מעביד עובדא. לעשותו (א) רש"י ד"ה ד"א משתי: לא מעביד עובדא. לעשותו (א) רש"י ד"ה ד"א ולד עד שיהא לו שערות בראשו: (ג) תום' ד"ה קמ"ל לחוש חוששת. להחמיר ולישב שבועים: וכו דאן אשה ממעבכת לחוש חוששת. להחמיר ולישב שבועים: **כפתיה ואודי.** אלמא היה בקי ביצירת הולד: דרב גובריה. הוא בקי ואין כולן בקיחין: דג של יס. דג יש בים ושמו סנדל: אלא שנרלף. נמעך: י [לשון של שור הגדול. דהיינו פניו טוחות. ואע"ג דאוקמינן לעיל [כד.] פניו טוחות אין אמו טמאה גבי סנדל ודאי אמו טמאה לידה (סנדל) דולד שעמו מוכיח עליו דולד הוא אלא שנימוק ע"י חברו שדחקו]: לריך לורת פנים אפי' מאחוריו. כלומר אפי׳ אינו אלא מאחוריו הוי ולד: שסטר. הכהו על לחיו: משנה זו. דקתני לריך לורת פנים מעדותו של רבי נחוניא נשנית הוא העיד עליה בבית המדרש ויחידתה הית: וכה בה רב ביבי בשמעתיה. מזלו גרם לומר

שמועה זו וקדמני שגם אני שמעתיה מר' יוחנן דמעדותו של רבי נחוניא נשנית ולא זכיתי לאומרה: והלא אין סנדל שחין עמו ולד. ובלח סנדל נמי הויא טמאה לידה: אי דאיתיליד נקבה בהדיה ה"נ. דלא היה לריך להזכירו דיש לה ימי טומאה וטהרה דנקבה שאפילו הוא זכר גמור כי איכא נקבה בהדיה יושבת לנקבה ימי טומאה וטהרה ושל זכר מובלעים בתוכן: **דאיסיליד זכר בהדיה.** ומספקי' לסנדל בנקבה ויושבת שבועיים לטומאה אבל טהרה דנקבה לא יהבינן לה דדילמא זכר הוא: האי נמי זכר. ולא תשב אלא לזכר קמ"ל כו': ד"ח. אפי׳ ילדה עמו נקבה

לריך להזכיר ספק סנדל(h): שאם תפיל שנים אחד לפני שקיעת החמה ואחד לאחר שקיעם החמה מונה תחלם נדה לראשון ותחלת נדה לאחרון וה"ג לה בתוספתאש. וה"פ שאם תפיל שניהם נקבה לפני שקיעת החמה וסנדל לאחר שקיעה מונה לאחר שיכלו ימי טוהר לראשון תחלת נדה וכן לאחרון כגון אם תראה ביום שמונים ואחד

לראשון הויא תחלת נדה דדילמא סנדל שנולד לאחר שקיעה זכר הוא וכלו ימי טוהר שלו לפוף מ' ולא משכי בתר פ״חש דנקבה וכשתחזור ותראה בח' לראייתה ותרצה להיות סופרת יום כנגד יום אמרינו דלמא סנדל נקבה הוה ומשוך ימי טוהר שלו

עד פ״ח לרחשון ומה שרחתה ביום